

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/25261>

Please be advised that this information was generated on 2020-11-25 and may be subject to change.

WIJ IN EUROPA

Al weken pieker ik me suf over wat me toch zo mateloos irriteert aan de folder 'Wij & Europa.' Dit postbus 51 pamflet zal ons, vrees ik, tot juli blijven toegrijnzen vanaf alle postkantoorshippen. Iedere keer als ik een brief post denk ik: 'Hier klopt iets niet.' Is het de al te frisse euroblauwe kافت, verraderlijk gemengd met vaderlands rood en wit? Zijn het de poses van de gegoede blanda's op de omslag, blakend van burgerzin, met de twee serieuzere types (*eurosceptics*, *I presume*) en de al even obligate 'nieuwe Nederlander'? Of is het de subtitel van het geschrift, die luidt: Wat Nederland wil in Europa?

De ellende beperkt zich echter niet tot de voorkant van de brochure. Mijn bloed begint pas echt te koken vanaf pagina twee. Daar prijken vette teksten als: 'Zorgt Europa voor meer concurrentie?' waarop de lezer wordt voorgehouden: 'Door eerlijke en gezonde concurrentie kunt U als consument vaak profiteren van meer keus en lagere prijzen. Daarom zijn er Europese regels om markten te liberaliseren.'

Of er worden vragen gesteld als: 'Kunt u nu echt overal in Europa wonen, werken en studeren?', waarop blijmoedig wordt verklaard dat dat zeker mogelijk is, maar onder één duidelijke voorwaarde: 'U moet voor uzelf kunnen zorgen. Dus een Nederlandse verpleegster kan in Londen aan het werk en er gaan wonen. Maar een werkeloze Zweedse loodgieter kan zich niet zomaar in ons land vestigen om hier een uitkering te krijgen.' Over het democratisch gat wordt nog grootmoedig opgemerkt, dat Nederland dat *zeker* wil dichtten: 'Want Europa krijgt steeds meer te zeggen over de burger. En dus moet de burger ook meer te zeggen krijgen over Europa.' De blijmoedige eenvoud van de euroboodschap in deze folder zal voorlichtingstechnisch allemaal wel kloppen. De spreekwoordelijke negenjarige zal de folder zonder problemen kunnen lezen, want echt lastig wordt Europa voor de lezertjes niet gemaakt. Dat zou nog niet zo erg zijn, als er van die simplismen van de tekst niet een soort traagheid uitging.

Maar zelfs dat is nog niet het echte knelpunt. De pijn zit 'm vooral in de semantiek van Wij & Zij, die diagonaal door de tekst van de folder loopt: *Onze* Tweede Kamer, maar *het* Europees Parlement. *Ons* land, dat – als we PB51 mogen geloven – gelukkig niet overspoeld zal worden door werkeloze vreemdelingen. De quasi-geruststellingen dat Europa Echt Alleen Maar Beslissingen neemt op Europees niveau, als dat Echt Noodzakelijk is. Ik heb me laten uitleggen dat dit tegenwoordig politiek de meest tactische taal wordt gevonden. Maar kan me maar niet onttrekken aan het gevoel dat dit schrijnend gebrek aan eurolef en eurocreativiteit zelfs

op korte termijn de dood in de pot zal geven. U begrijpt het goed, ik ben geen euroscepticus, maar ben radeloos op zoek naar wat daarvan tegenwoordig het tegendeel is.

Speurend naar antwoorden heb ik onlangs een paar weken in het Europese Parlement doorgebracht. Dat was zinnig en therapeutisch. Voorbij de retoriek van eurobananen en losse flodder kritiek is er in die Europese ruimte namelijk het nodige in beweging, ook op sociaal terrein. En alsof het gepland was, werd er tijdens mijn bezoek aan Straatsburg een belangrijk verslag behandeld, van sociaal-democratisch rapporteur Barbara Weiler, over de toekomst van de sociale bescherming. Onder het toezien oog van minister Melkert en eurocommissaris Flynn werd daar gesproken over de noodzaak van een kader voor een Europees debat over dit thema. Commissaris Flynn drong daarin aan op meer dan vrijblijvend gekeuvel. Hij werd op zijn wenken bediend. Sociaal-democraat Wim van Velzen hield namelijk een uitstekend pleidooi voor de noodzaak van sociale doelen en instrumenten op Europees niveau. Letterlijk zei Van Velzen:

'Een integrerend Europa met een voltooide interne markt vermindert per uur het nationale belang. Wij zijn voortaan allen belanghebbend bij de sociale cohesie in andere lidstaten.' Met de opwinding die in Engeland bestaat of convergentie van sociale systemen als doelstelling mag voorkomen in de teksten veegde Van Velzen snel en doeltreffend de vloer aan. Ook de Britten, toonde hij aan, hebben het Verdrag ondertekend, waarin in artikel 17 'al klip en klaar' is gesteld dat de gemeenschappelijke markt de verdere harmonisatie van de sociale stelsels zal bevorderen en ook noodzakelijk is.

Zo'n speech als van Van Velzen was het retourtje Amsterdam-Straatsburg dubbel en dwars waard. Want wat daaruit spreekt is bovennationaal sociaal denken, denken over Wij In Europa. In plaats van ons als tamme schapen angsthazig te klonen tot meer van hetzelfde is het hoog tijd voor nieuw Europees élan. De mens wordt in het EMU-tijdperk vaak afgeschilderd als 'de minst mobiele factor'. Larie. De mens is supermobiel. De mens kan namelijk heel goed Edammer-europeaan zijn, zonder een stap te verzetten. Of Leeuwardse-friese-Nederlandse-wereldburger; of Marrakechi-Rotterdammer die Chinees spreekt. Niet alleen het kapitaal beweegt dus, ook mensen hebben groot dynamisch potentieel. Wat nu nog moet gebeuren is 'cultiveren die hap'. En snel sociaal-politiek vertalen, voor de zaak is dichtgespijkerd.

Godelieve van Heteren